

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

BUREAU & REDACTIE:
DRUKKERIJ COLLE
REDACTORIAAL (Stoederpoort)
— TONGEREN —
Postb. N° 8485. — Telefoon 19.

AANKONDIGINGEN.
Prijs per regel fr. 1,00
Tweemaal Afschrift en Provincie-
nieuws, volgens overeenkomst.
KLEINE AANKONDIGINGEN:
Van 1 tot 4 regels fr. 5,50
Elke regel meer fr. 0,75

Paramilitarisme

Na een wereldoorlog, die meer dan tien milioenen menslevens heeft gekost, en die meer dan vier jaren heeft geduurd, was het te voorzien, dat het Menschdof een ontzenuwende, keur afkeer zou gevoelen voor alles wat van of van nabij aan leger of aan militarisme mocht raken.

Leidenverwilderung.

Na een lange periode van ontbering en van ellende, was het een drang naar allerhande voldoeningen en genoegens. De gansche wereld was in de na-oorlogse jaren op hol geraakt, en met de zeden lag het meestal overhoop.

De familiegeest ging stilaan verloren. De Godsdienst werd in vele landen verdrongen. De delisting op weelde en lichamelijke genoegens werd met den dag grooter en dringender.

De verstandelijke ontwikkeling werd met minachting bejegend en het onderwijs erg verwaarloosd. Anarchisme en egoïstische stonden aan de dagorde in al de klassen en in al de standen van de samenleving. Twee wege schenen rechtstreeks te moeten leiden naar de voltooiing van de zieleucht der menschen: de politiek en de finantie. Overal zag men dan ook politieke partijen, Banken en wisselkantoren goeiden uit den grond op als paddestoelen.

Zien ontzag niets of niemand. Geld verdienen was de enige bedoeling. Elders en rampen van den meemensch bekomen merden niemand. De zeden waren zoo weerbarstig, dat de wetten er geen greep meer op hadden.

Dergelijke toestand kon niet blijven voortduren. De verzuimingen en de genoegens werden onverdragbaar en weldra zou het tot een algemeene economische, finantieele, sociale en morele crisis komen.

Gekleurde hemden.

Ook de reactie kwam. En, hoe wonderlijk het ook moge schijnen, vertoonde deze reactie zich onder de gedaante van paramilitaire instellingen. Daar het dragen van militaire kenteekens in meest al de landen verboden was, loste men de moeilijkheid op met het dragen van een gekleurde hemd als kenteeken.

Het was de fascistische organaties van Mussolini, met hunne zwarte hemden, die in 1920 het signaal gaven in Italië. Mussolini is de meester geworden van zijn land. In Duitsland kwam de reactie van Hitler's Nazistropen met hunne bruine hemden. Elders waren het blauwe, groene, grijze of rode hemden, maar in alle landen zonder uitzondering, ont-tonden paramilitaire organaties.

Elementen van stoornis.

Maar in zekere landen kwamen tegelijkertijd, twee of meer paramilitaire groepen tot stand, die niet allen gehoorzaamden aan dezelfde leiders en die niet allen dezelfde ideologieën verdedigden. In deze landen zijn de paramilitaire organaties dan ook element van stoornis te meer.

Het ongeluk komt hieruit voort dat meestal de menschen zich de hoedanigheden toekennen, zelf te kunnen oordeelen over de politieke, sociale en economische nood-n van een land. Meestal hoort men de doorgewone burger spreken over de meest in-ewikkelde en de hoogst belangrijke sociale problemen met een lichtzinnigheid, die slechts door hun vollagen onwetendheid kan verschoond worden.

Verkeerde geneesmiddelen.

Wanneer een koe ziek is, loopt de boer dadelijk bij den veersarts. Maar, wanneer het sociaal lichaam lijdt, weet iedereen welke rade en welke redding er zou dienen te worden aangebracht. . . . de meeste menschen beseffen niet eens, dat het lichaam van een dier onzijdig minder ingewikkeld is dan het sociaal lichaam.

De geneeskunde heeft nochtans nog veel bij te leeren, terwijl de sociologie nog maar in de kinderyaren verkeert. Dan nog zal de veersarts tegen den boer weten te zeggen: « Zie man, U zult dit geneesmiddel toedienen; voor het overige zult ge de goede moeder natuur laten werken. »

Voor de sociale kwaal hebben wij maar weinig geneesmiddelen ter hand, en deze zijn dan nog niet zeer aangenaam om in te nemen. De sociale orde kan allen wel den angst, wanneer men perken zal en een geste aan de gemeenschap en aan de onafhankelijke drijfen naar voltooiing en genoegens. Dan nog, wanneer men dit geneesmiddel zal hebben aangewend, zal men de goede natuur nog een heel tijdje haar heilzaam werk moeten laten volbrengen.

Wach morpice, noch gekleurde hemden. Het is niet met gekleurde hemden, dat men de sociale kwaal kan genezen.

Het is niet met gekleurde hemden, dat men orde, tucht en evenwicht zal terug-scherpen in het sociaal lichaam, dat zoo ontstung ontredend werd onder en na den oorlog.

Zeker is er een krachtdadige hand nodig, om een einde te stellen aan de sociale wanorde, waarin vele landen ver-vallen zijn sedert, maar dat is niet voldoende om een te-liste genazing te brengen. Het is de rijk van de macht kan zelfs in zekere gevallen tot verkeerde uitslagen leiden.

Wat het paramilitarisme in zekere landen een voorlooper orde heeft gebracht, — hetgeen buiten kijf toch nog beter is dan de ana chie, waarin deze landen ver-vallen waren, — willen wij niet betwis-ten. Wij meenen evenwel dat het niet met een « hemdenoorlog » is, dat men de ge-scholte zenuwen kan herstellen van het maatschappelijk lichaam.

De ware remedie.

Wij zien maar een enkele positieve ge-nezing mogelijk en het is het in eer stelen van de Christene zeden en van de Christelijke liefde.

En, om de genazing van het lijdende menschedom te bekomen, zullen veel tijd, veel zagen en veel toewijding nodig zijn.

De paniekzaaiers

Gespannen toestand.

De internationale toestand is dezer dagen erg gespannen geweest. Meest men zekere vaden gelooven, dan stonden wij op het punt een wereldoorlog te zien uit breken. De kanselarijen en de gezanten der groote mogendheden zijn dan ook druk in de weer geweest om bemiddeling op te treden en het gevaar af te wijzen.

De paniekzaaiers.

De paniekzaaiers hebben dan ook naar hartelust hunne loon che manuevers kunnen uoerzetten.

Het is een waar offensief van valsche tijdingen en scewet, met het doel de onrust, die gewis reden van bestaan had, zoo groot mogelijk te maken.

De Franse minister-voorzitter Daladier waarschuwde dezer dagen reeds het publiek om zich niet te laten van dewijs trengen door den stroom van valsche tijdingen.

Opzettelijk wordt van berichten, die op zich zelf gen men en naar waarheid trouw weergeven en al reeds genoeg onrustwekkend waren, het heid zooal-g vergroot, dat men gins gelooven aan een opeidert dat met de eerste genster zou springen.

Wanneer men sommige gebeurtenissen als hilde in kleuren, die niet overeen-stemmen met de reeds angstwekkend genoeg zijnde werkelijkheid, begint men een maad die veel erger is dan eene die den dader voor het gerecht orengeen zou.

Valche berichten.

De gebeurtenissen in Italië, in Spanje, in Duitsland en in Tsjecho-Slowakije, en de inzichten die men inzondertid aan Italië en Duitsland toeschrijft, schrijft een Parijs reht geor'entend dagblad, geven dagelijks onheilrijg tot een vloed van al-lergevaarlijkste valsche berichten.

Als wat tot vrede kan bijlagen wordt schaamte-oes gesaboteerd; alles wat een reijng heeft van tot wrijving aarleidende te kunnen geven wordt op even schaamteloze wijze opgeschreefd.

Kortom, de paniekstemming wordt met alle middelen aangestookt door . . . Ja, door wie? Met welk doel?

Als we dat maar eens helder aan licht konden brengen. Wij weten enkel dat zij die over enkele dagen Tsjecho-Slowakische kronen aan 85 centimen onzer munt oetald kregen, ze nu kunnen omzetten aan 52.

Als sinnen 8 dagen de onrust is verdwenen zullen de internationale haaien met de winst gaan strijken.

De verdocht tegen den Belge werd ook in-seleld met pessimistische berichten over den monetairen toestand in België, waarbij een nieuwe waardevermindering van den frank werd afgeschilderd als iets dat onafwendbaar was.

Ontspanning.

De dag van Maandag bracht reeds ontspanning. Een buitenlandsche colleya steet de vraag of werkelijk de spanning zoo erg was als men zekere oerzigt, dat wil zeggen: men kan zich afvragen of de onmiskenbare spanning niet kunstmatig in het leven werd ge-roepen om bepaalde, scherp omlijnde doeleinden te bereiken.

Zoo nu het dan een middel zijn geweest om onwille regeeringen te doen terug-deinen voor beslissingen, die van aard zouden geweest zijn onoverwinnbare gevolgen te hebben? Of aan anderen te doen be-glijpen dat ze meer zullen winnen met

toegevenen te doen dan met zich onan-deklaar te toonen.

De schuld der vredesverdragen.

Dat in Tsjecho-Slowakije de Sedeten-kwestie vanlaag tot zoen op ist en zoen angst aansleijng geeft, t is al de schuld van het misluksel der vrede-verdragen van na den wapenstilstand.

Men heeft toen Cracien en Duitschert, die nooit anders gedan hadden dan mak-kander hardnokkig bevochten, te vordie hijeentgeplakt om er het huidige Tsjecho-Slowakije van te maken, same-rapsel van nationaliteiten.

Zoolars Duits hand machteloos was heeft men dat misluksel kunnen recht-houden; maar het Duitschland van vordien, dat zijn wil weet op te dringen, heterdan welk land in Europa ook, zal zich om zee-va-drag bet onnemen om het Duitsche doel op te eischen.

Het kan dat op twee manieren doen? Brutaal, en het stuk pakken hetwelk het beoogt, de « broeders bevrijden » die het terug in den moede schoot wil ingescha-keld zien;

Of den tijd laten verkieen, wat de beste manier is om het doel te bereiken; want het nu gerezen problema is resteld en niets zal het nog uit de bekommernissen van Europa kunnen verwijderen.

Hulde aan de Britsche regeering.

Intussen is er vooropzigt een eide-rekemen aan den toestand van onrust en van de veldtocht van paniekzaaiers, en moeten we onze erkentelijkheid niet ont-houden aan de Britsche regeering die zich verleden Zondag, door haar verstandig optreden en de heid in-sepningen heeft doen gelden als de ieverigste factor van den vrede op het vasteland.

Het Eucharistisch Congres te Budapest.

Woensdag had de officiele opening plaats van het Eucharistisch Congres te Budapest, in de schittere de omgeving van het Heideplein der Hongarische hoofdstad.

De heidigheid der opening was indruk-wekend en getuigde te ons zoo heerlijk v n de werelkmacht der Katholieke Kerk.

Gansch het iousachtige pein, waar de feestelijkheden plaats grepen, was afgesloten voor het vekeer. Meer dan twee vlen lang sroomden duizenden pelgrims uit alle landen ter wereld in cnaefgebroken rijen naar de verzamelplaats.

Die plaats is een groot vierkantig gras-plein, links en rechts omgeven door Grie-kische tempels, met op den achtergrond het gedenktoeken der H ngarische helden: een klom op een zwaar voetstuk voor een praech-tige zuilenrij.

Mer dan honde d duizend toeschouwers zaten op lange rijen banken, op het plein voor het red-nkteeken en op de betonnen vloer, die het daaraerthegere vroeger meer, thans droeggelegd, bedekte.

Rehtover de zuilen was de tribuun op-gericht voor de kardinalen en bisschoppen, die rond de sekters potvatten, aldus gezeten op dez hoopte van ongeveer twintig meter boven de toeschouwers. De brug over het meer, gaf toegang aan de honderd priesters in wit koorheld welke op bijzondere plaat en zullen mogen zitten in de rabij eid van het a-taar.

Tribunen voor de bijzondere genoodigden waren opgericht links en rechts van het gras plein. Bij de opening was daar al wat Honarje aan officiele persoonlijk-heden telt, allen in galakleedij. Het was een zee van kleurige kleederen, hoofd-deksele, eere-teekens en wapens.

Tien-tallen kardinalen en bisschoppen uit al de gewesten der wereld, waren aanwe-zig.

Het woord werd gevoe d door Z. Em. Kar-din al Zereii, pri-mat van Honzarje, M. Homad, minister van Eerediensten, Mgr. Heylen, bisschop van Namen, Z. Em. Kar-dinaal Paezeli, gezant van den Paus, enz.

Op O.L.H. Heme'vartdag werd de eerste Mis opgedragen door Mgr. Verdier, Kardinal-Aartsbisschop van Paris.

Toen Mgr. Verdier, omringd van de Kar-dinalen Sereii, pri-mat van Honzarje en Mgr. Gerlier, pri-mat van Galie, de treden van het Heideplein beklmt, ontrolt zich een buitengewoon schouwspel voor zijn cogen.

Van alle kanten wordt het a-taar als bestormd door een massa jonge meisjes en knapen, uit alle streken van Honzarje en de wereld toegekomen.

Voo het a-taar, op het plein zelf, 80.000 bedev-aaders van allen onderdom, wat verder, op de plaats van het drooggelegd meer, 100.000 kinderen in massa's ge-schaard rond hun godsdien tije vlaggen.

De jeugdige pelgrims heffen het con-greg-hymnus aan, hun stemmen weerklin-

ken ziveijg, leider en rein over de zomb-ezelen vlik e.

Plot sijgt een juichkreet ten hemel: lo deud reid, en voden aan den voo-na: h t loof-altaar los elaten, zij zullen aan de vier hoeken der wereld de bood-schap van vrede en liefde overbrengen.

Na o tsaat een groote, indrukwekkende stilte; het is de con-eratie. De kende-ten misien, en blijven geknield om de communi-e te ontvangen uit de hand van 100 priesters die langzaam langs hun ransen kromen en gaan.

Als h n witte mutsje, hun gebouurd-de haws, hun lange rood- en groene ro-len bezaad met veelkleurige motieven pre-ven de jeugdige beoerinen van het Hon-garische lid onophoudend gebeten.

's Namiddag, war n allen weer samen-gekomen op het Heideplein.

Lertig a veet gduizend personen hebben er plaats genomen, terwijl een ontelbare menigte doo middel van luid prekers, liet ve loop der gebeurtenissen meevolt. Er ook in Vlaanderen welgekend: predikant en apologet Mgr. Thamer Toth, waarvan de zoo pas overleden Dr. Cardijn de bij-znker te werken in het Vlaamsch heeft vertaald, maakt den lof van de Heilige Jhu haristie, den band der liefce tegenover G.d.

Gaaf della Torre, namens de Vatikaan-stad sprak over het Hongaarsche volk, dat sedert zijn oorlichting door Sint Stefanus de onmiskenbare burch van het katho-licisme aan de oostgrens is gebleven. Er is echter geen tijd voor lange spreekbeurten. Het is de leert aan de drie-minuten-toe-spaken der deelnemende volken en taal-groepen.

En wedson weergalmt de lof van de H. Eucharistie door den mond van de Eminentie v r'tegenwoordigers van Alba-nië, Bulgarië, Tsjecho-Slowakije, Chili, Den-marken, Dantzig, enz.

Namens België sprak graaf Jean Davig-non in het Fransch en heer Marck, min-ster van Verkeerswezen en P.T.T. in het Vlaamsch.

Onrust in de wereld

De onrust in de wereld, in plaats van te verminderen, schijnt nu toe te nemen.

Voreerst is het de Spaansche burger-oorlog, waaraan geen einde schijnt te komen, die de geesten in spanning houdt.

Het niet-inmenging kon-tent is te Lon-den wederom vrijgekomen, en er werd b-sloten de vrijwilligers uit Spanje terug te trekken. De gezant van Rusland alleen liee t gewerd zich hierbij, aan te sluiten.

Daarna is het de kwestie van Tsjeko-Slowakije, waar de Sudenten of Duitse be-volking het noed oer-akt. Duitschland z't op leer, om de hand te leggen op dit land, zooals het gedaan heeft met Oosten-rijk. I-tusschen beaadslagen de andere mogendheden om deze zaak in der minste te regelen, en te bletten dat een oorlog uitreikt.

Nu is er weer in Mexico een opstand uitge-broke, aangevoerd door generaal Cedilo, zodat dit land ook te vuur en te zwaard staat, en dood en vernieling onder de be-volking tweevrengt.

De partigangens van den opstandigen gene al Cedilo hebben bevestigings gekre-gen dat hun aanvoerder zich in het dorp El Sinto levindt, ten Oosten van San Luis Potoi.

Tha n weidt een werkelijke guerilla-oor-log in Mexico tegen de geregelde troepen. In den staat Sinaloa zijn alle bruggen ver-brand, westelijk van de stad Mexico; in d n staat Sonora zijn de spoorlijnen op-geblazen, en het staat arsenaal te Tuxte-pac, in Oaxaca, zou door de opstandelingen bezet zijn.

De Kamer

DE NIEUWE BELASTINGEN.

De Kamer heeft Dinsdag namiddag hare werkzaamheden hervat met de bespre-king van de twee s-fakale wetsontwerpen, welke door de Commissie van Financies aanvaard werden tot herstel van het even-wicht der begrooting, namelijk de crisis-taks en de tol- en accijsrechten.

M. Max-Loe Gerard, minister van finan-cies, gaf eere algemene uiteenzetting van den finan tieelen toestand van het land, en staafde zijne bewijsvoering met talrijke cijfers.

De minister kondigt aan dat drie ro-zingsmaatregelen met het oog op den huidige toestand zullen getroffen worden, te weten:

De Regeering heeft besloten het fonds van de herschattig af te schaffen en het saldo van dit fonds, zijnde 790 miljoen, in de Schatkist te storten.

De Regeering heeft besloten iedere maand het bedrag van het bezit van de particu-lic en, berustend op de postboekre-kingen, bekend te maken.

Ten derde heeft de Regeering besloten de buitengewone begrooting te herzien, daarbij rekening houdend met de noodzakelijkheid om de werkloosze werk te verschaffen en met de finantieele mogelijkhe-den.

Tijdens de bespreking, die daarop volgt, hebben de socialisten Buzet en Martel een heel reeks amendementen ingediend, welke voor deel hebben de robiele bijbelasting, die door de commissie van Financies verworpen werd terug in te voeren.

Doch M. Feuilhen, katholiek, verklaart namens de katholieke groep, dat het niet mogelijk is bij middel van amendementen de verworpen robiele bijbelasting terug in te voeren. Deze belasting is verworpen door de Kamercommissie van Financies en kan onmogelijk aanvaard worden door het Blok der Katholieken. Van onze zijde dus zal dit wansuover niet pakken.

M. Van Glabbeke, liberaal, zegt dat zijn groep zich inselkijks hierte, en verzet.

Hierop verklaart de minister van finan-cies dat de regeering geenszins genegen is die amendementen te aanvaarden en zich tevreden stelt met de wederinvoering der oude crisis-taks.

Tijdens de zitting van Woensdag hebben de socialisten gepoogd hunne voorstellen of nieuw te doen a-nemen. Zij hebben echter op het verzet gestuit van de mi-nisters Spak en Max-Loe Gerard.

Een verwaarde bespreking was hiervan het gevolg, en de Kamer kon niet tot de stemming overgaan. In eene volgende vergadering zal echter gestemd worden.

De Burgeroorlog in Spanje

De republikeinse legers weer versterkt door nieuwe wapens vliegtuigen en zelfs vrijwilligers.

De Spaansche burgeroorlog is steeds rijk aan verrassingen geweest. Ook thans weer, nu men meende dat de uiteindelijk overwinning voor Franco aanstaande was, na zijn glansrijke opmarsch in Aragon en Catalonië, blijkt dat de regeering te Barcelona ons allerminst zoodanig verslagen is, dat met verdere tekensand nauwelijks meer te rekenen is. Integendeel, nu de Spaansche kwestie dusdanig in de geheele Europeesche politiek verwickeld is dat de betrekkingen der groote mogendheden regebrecht van de oplossing daarvan afhan-kelijk zijn, krijgt die tegenstand een uit-zonderlijke betekenis.

De republikeinse legers zijn in den laatste tijd aanzienlijk versterkt door nieu-we wapens, vliegtuigen en zelfs weer vrij-willigers uit het buitenland en men hoort reeds de meening uiten, dat het Franco slechts met nieuwen steun van zijn mach-tige buitenlandse vrienden zal gelukken het overige gedeelte van het republikein-sche gebied te veroveren.

Hoewel het oorspronkelijk voor de hand lag dat generaal Franco zijn opmarsch in Catalonië voort zou zetten tenemede Barcelona, als een der belangrijkste militair centra, te veroveren, schijnt de tegenstand der republikeinen hem althans tot een andere taktiek te hebben gedwongen. De stelling-nen der republikeinen langs de linker-oeveren van den Ebro en de Segre, van Tortosa, over Lerida tot Seo de Urgel in het Noorden toe, zijn zoodaer versterkt dat de nationalisten sedert de bezetting van de kuststrook ten zuiden van Tortosa, hier geen vorderingen meer konden maken. Ook na het verbeteren van de wecomstandig-heden, die dus hiervan niet alleen de oor-zak konden zijn, zooals eerst werd voorgegeven, richtte Franco zijn aandacht op het gebied tusschen Teruel en de Middellandsche Zee-kust, waar de frontlijn via Aliaga en Castellote nog steeds een deuk vertoonde. Door den voor Franco geweldigen strijd van de laatste weken is dit thans vrijwel verdwenen. Franco schijnt het thans veiliger te achten de moeilijk be-gaanbare bergen en nauwe dalen van Catalonië voorloopig te vermijden en thans eerst de kustplaatsen Castellon en Valen-cia te bedreigen. Vandaar zijn krachtige pogingen om den belangrijken straatweg van Teruel naar Valencia te bereiken. Maar de verdere opmarsch naar Valencia zal niet gemakkelijk gaan, daar generaal Sarabi, die inderdaad Teruel voor de republikeinen heroverde, de omgeving van Valencia aanzienlijk versterkt heeft.

De Belgische vertegenwoordiging in Spanje.

De Belgische bladen draken een telegram af uit Burgos, volgens hetwelk de bevoegde kringen aldaar niet geneigd zijn een voorstel van de Belgische regeering te aanvaarden, ertoe strakkende een bijzondere vertegenwoordiger bij de nationalis-tische Spaansche regeering aan te duiden.

De regeering van Franco eischt dat zij door de Belgische regeering de jure zou erkand worden, alvorens tot onderhand-lingen over te gaan.